

INFORMÁCIA O PRIEBEHU A VÝSLEDKOCH ZASADNUTIA EURÓPSKEJ RADY V DŇOCH 29. A 30. JÚNA 2023 V BRUSELI

V dňoch **29. a 30. júna 2023** sa v **Bruseli** uskutočnilo **zasadnutie Európskej rady**. Slovenskú republiku zastupoval **predseda vlády SR Ľudovít Ódor**.

1. ZHRNUTIE

Hlavnými témami rokovania Európskej rady boli **Ukrajina, bezpečnosť a obrana, ekonomika, migrácia, Čína a vonkajšie vzťahy**.

K lídrom sa pripojil **generálny tajomník NATO Jens Stoltenberg**. Počas pracovného obeda spoločne rokovali o spolupráci medzi EÚ a NATO a euroatlantickej bezpečnosti aj v kontexte pripravovaného **samitu NATO vo Vilniuse** (11.-12. júla 2023).

Po tradičnom vystúpení **predsedníčky Európskeho parlamentu Roberty Metsoly**, ktorá predstavila priority Európskeho parlamentu v témach diskutovaných na samite, sa lídri prostredníctvom videokonferencie spojili s **prezidentom Ukrajiny Volodymyrom Zelenským**, ktorý o.i. poďakoval za vojenskú pomoc a prijatie 11. sankčného balíka. Upozorňoval na aktuálne riziká v Záporožskej jadrovej elektrárni.

Lídri prijali závery, v ktorých **potvrdili všeobecnú podporu Ukrajine** v celej škále odvetví. V nadchádzajúcich rokoch je potrebné zabezpečiť stabilnú, predvídateľnú a udržateľnú finančnú podporu **pri rekonštrukcii Ukrajiny**. Lídri vyzvali tiež na ďalšiu prácu v otázke vytvorenia **tribunálu** pre stíhanie trestného činu agresie voči Ukrajine a registra škôd. Zároveň podporili Ukrajinu v **reformnom úsilí** a otvorení **prístupových rokovaní** do konca roka 2023 za predpokladu splnenia podmienok.

Lídri ocenili doterajšie úsilie **Moldavska** v rámci procesu pristúpenia k EÚ. Vyjadrili vôľu naďalej podporovať **Gruzínsko** pri plnení podmienok na jeho európskej ceste. Zároveň potvrdili záväzok voči európskej perspektíve krajín **západného Balkánu**.

V rámci témy **ekonomika** lídri diskutovali ako posilniť dlhodobú hospodársku silu a odolnosť v EÚ. V záujme posilnenia priemyselnej politiky a zníženia strategickej závislosti lídri vyzvali na ďalšiu prácu **v oblasti konkurencieschopnosti, jednotného trhu či rozvoja nových technológií**. Rokovaním o integrovaných odporúčaniach pre jednotlivé krajiny sa umožnilo uzavretie európskeho semestra 2023.

Lídri viedli strategickú diskusiu o **Číne** a zaviazali sa naďalej **spolupracovať na riešení globálnych výziev** (zmena klímy, pripravenosť na pandémiu či ruská vojna proti Ukrajine) a zabezpečení **rovnakých podmienok pre hospodárstvo a obchod**.

V rámci **vonkajších vzťahov** sa lídri sústredili najmä na dianie medzi **Srbskom a Kosovom**, ako aj v **Turecku**. Diskutovali tiež o tom, ako posilniť vzťahy EÚ s partnermi v **južnom susedstve** vrátane Tuniska. Zdôraznili význam spolupráce s krajinami Latinskej Ameriky a Karibiku v kontexte pripravovaného **samitu EÚ – CELAC** v Bruseli (17.-18. júla 2023).

K problematike **migrácie** viedli lídri rozsiahlu diskusiu k **vonkajšej dimenzii**. Nakoľko dva členské štáty rozširovali diskusiu na elementy, kde nie je zhoda, text k migrácii bol **prijatý len formou záverov predsedu Európskej rady**. Závery zahŕňajú elementy potrebnej práce **vo vonkajšej dimenzii** a je v nich osobitne zmienená špecifická pozícia dvoch členských krajín k téme.

2. PRIEBEH ROKOVANÍ

Prvý deň rokovaní

Prvý deň Európskej rady lídri pokryli témy Ukrajina, bezpečnosť a obrana, migrácia.

Rokovanie sa začalo pracovným obedom s generálnym tajomníkom NATO Jensom Stoltenbergom. Panovala zhoda, že **posilnenie obranných spôsobilostí prostredníctvom investícií do vojenského priemyslu** musí byť imperatívom. V kontexte spolupráce EÚ-NATO rezonovali výzvy na komplementaritu, štandardizáciu, spoločné obstarávanie a pokrok v projektoch vojenskej mobility. Vo vzťahu k očakávaniam samitu NATO 11.-12. júla 2023 vo **Vilniuse** je želanie dosiahnuť lepšie výsledky ako na samite v Bukurešti. Jednoznačná bola aj podpora pre ukončenie ratifikačného procesu **vstupu Švédska** do Aliancie.

Predseda Európskeho parlamentu Roberta Metsola vo svojom tradičnom príhovore zdôraznila pripravenosť Európskeho parlamentu konštruktívne **pracovať na dosiahnutí dohody** s Radou **v otázkach migrácie** a nevyhnutnosť revízie Viacročného finančného rámca. Privítala dosiahnutý pokrok v otázke spoločného obstarávania v oblasti obrany.

Následne lídri pokračovali v diskusii k **Ukrajine, bezpečnosti a obrane**. Prostredníctvom VTC sa pripojil prezident Ukrajiny Volodymyr Zelenský, ktorý upozornil, že **Rusi podmiňovali Záporožskú jadrovú elektráreň**. Zelenský poďakoval za doterajšiu vojenskú pomoc a prijatie 11. sankčného balíka. Vyzval, aby sme nezaťažovali vzájomné vzťahy nezákonnými obmedzeniami (smerom k piatim členským štátom s dovoznými zákazmi).

Diskusia k **Ukrajine** bola v zásade jednotná. Zarezonovalo viacero momentov, osobitne otázka **medzinárodnej zodpovednosti**, kde lídri vyzvali na pokračovanie prác na **vytvorení tribunálu** pre súdenie zločinu agresie. Boli tiež vyjadrené obavy z **vypršania Čiernomorskej obilnej dohody** (18. júla). Predsedníčka Európskej komisie informovala o náročných rokovaníach s Ruskom a snahách nájsť riešenie. Viaceré členské štáty, vrátane SR, hovorili o dôležitosti **reformnej podpory Ukrajiny** a **otvorení prístupových rokovaní** do konca roka, ak Ukrajina splní podmienky. Bez významnej diskusie boli schválené závery k poskytnutiu **bezpečnostných záväzkov Ukrajine**.

Predseda vlády SR Ľudovít Ódor vyslovil preferenciu pre **povzbudivejší text pre Ukrajinu pri reformách**. V kontexte rozširovania hovoril aj o regióne **západného Balkánu**, kde pri aktuálnom prepisovaní geopolitických máp považuje **rozširovanie za kľúčové**. Hovoril tiež o nutnosti **využiť zmrazené ruské aktíva na rekonštrukciu Ukrajiny** – uvedomuje si citlivosť otázky, SR však súhlasí s ďalšími krokmi, čo sa týka využívania neočakávaných ziskov.

Predmetom diskusie k **migrácii** bola jej **vonkajšia dimenzia**. Bolo vyjadrené očakávanie komplexnej diskusie a komplexných záverov na **októbrovom samite** (vrátane finančných aspektov v kontexte nadchádzajúcej diskusie k revízii Viacročného finančného rámca). Zarezonovala tiež výčitka na nedostatočnú pomoc krajinám, ktoré nesú najväčšiu **záťaž za starostlivosť o ukrajinských utečencov**. Vyzdvihnuté bolo budovanie **partnerstiev**, najmä s krajinami severnej Afriky, vysoko ocenený bol príklad **Tuniska**. Poukázalo sa na problém **inštrumentalizácie** migrantov zo strany Bieloruska, ktorý môže byť ešte násobený prítomnosťou Wagnerovcov. Boli tiež vyzdvihnuté dohody s tretími krajinami k **legálnej migrácii** – za investície a legálne cesty by mali tretie krajiny spolupracovať pri readmisiách a zabráňovať odchodom. Viacerí lídri upozorňovali tiež na citlivosť témy, ktorá **prehráva voľby a burcuje krajinú pravicu** v niektorých krajinách, kde tradične neboli prítomné antimigračné sentimenty.

Priebeh diskusie k **migrácii** ovplyvnili dva členské štáty, ktoré do centra vniesli **spôsob rozhodovania v internej dimenzii** (Pakt o migrácii a azyle) a spochybňovali dohodu ministrov vnútra z 8. júna. S odvolávkou na závery Európskej rady z rokov 2018 a 2019 trvali na tom, že v otázkach solidarity sa malo rozhodovať konsenzuálne. Ich argumentáciu odmietli viaceré členské štáty s odôvodnením, že spôsob rozhodovania v oblasti vnútra a spravodlivosti

definujú Zmluvy, pričom ide o riadny legislatívny postup, kde hlasovanie prebieha kvalifikovanou väčšinou.

Predseda vlády SR Ľudovít Ódor hovoril o **politickej citlivosti** témy migrácie a súhlasil, že je potrebné **balansovať prístup k podpore členských štátov hostiacich ukrajinských utečencov**. V otázke migrácie však musíme konať, nerobiť nič nie je alternatívou. Pred EÚ je mnoho úloh v externej dimenzii, pričom **postup pri Tunisku je dobrým vzorom**. V prístupe EÚ by privítal viac kreatívnych riešení.

Druhý deň rokovaní

Druhý deň Európskej rady lídri pokračovali diskusiou k Číne, vonkajším vzťahom a ekonomike.

Keďže sa nepodarilo dosiahnuť dohodu k **migrácii**, **text bol prijatý len formou záverov predsedu Európskej rady**, v ktorých sú zvýraznené elementy potrebnej práce vo **vonkajšej dimenzii**. V nadväznosti na doterajší pokrok sa v súlade s medzinárodným právom zintenzívni práca na všetkých oblastiach činnosti pozdĺž všetkých migračných trás. Ch. Michel v záveroch zdôraznil nutnú mobilizáciu prostriedkov na podporu osôb v dočasnej ochrane a komunikoval **pozíciu prezentovanú dvoma členskými štátmi**, že relokácie majú byť dobrovoľné a rozhodovať v otázkach solidarity by sa malo konsenzom.

Diskusia k **Číne** bola pomerne jednotná a konsenzuálna, s uvedením potreby odstraňovať riziká zo vzájomných vzťahov, avšak súčasne pracovať spoločne, osobitne v klimatických témach. Medzi lídrami panoval súhlas, že spoločný prístup k Číne potrebuje aktualizáciu založenú na **principe zmierňovania rizík**. Chápu ho ako nový paradigmu, ktorej obsah bude musieť byť rozpracovaný. Podľa **predsedačky Európskej komisie Ursuly von der Leyenovej** zahŕňa najmä otvorené komunikačné kanály a spoluprácu v spoločných témach (klíma), odstraňovanie závislostí najmä na kritických surovinách (najväčší problém lítium), vyrovňovanie obchodného deficitu, vstup na trh a vytváranie rovnakých pravidiel, ale tiež investičný skríning a exportné kontroly pokiaľ ide o významné technológie.

Vysoký predstaviteľ EÚ pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku Josep Borrell zdôraznil jednak potrebu akceptovať Čínu ako hráča v multipolárnom usporiadaní (neblokovat' ekonomický vzostup) a rešpektovať politiku jednej Číny. Na druhej strane EÚ **musí trvať na nepoužití sily na Taiwane** a v Juhočínskom mori a vedení politického dialógu v škále tém, vrátane **ľudských práv**. Lídri prijali závery, ktoré obsahujú prvky konštruktívnej angažovanosti, avšak hovoria aj o Taiwane, ľudských právach a nutnosti, **aby Čína vyvíjala na Rusko tlak na zastavenie agresie**. V diskusii súhlasili s nutnosťou **odstraňovať závislosti**, avšak nie cez uzatváranie ekonomík či obchodné vojny. Práca pritom začína doma a jednotný trh je v nej najsilnejší prostriedok – **potrebné budovať vlastnú konkurencieschopnosť a odolnosť**.

V rámci vonkajších vzťahov lídri zdôrazňovali význam júlového samitu EÚ **s krajinami Latinskej Ameriky a Karibiku (CELAC)** a vyzývali lídrov na širokú účasť. Jedná sa o významný región (7 % globálneho HDP, prírodné zdroje, v mnohých ohľadoch hodnotová blízkosť), ktorý má záujem s EÚ spolupracovať.

Viacerí lídri upozorňovali na komplikovanú situáciu medzi **Srbskom a Kosovom**. Ako prvoradú označili potrebu deeskalovať a zorganizovať nové voľby so širokou účasťou. Na popud Cypru sa dostala na stôl aj téma **Turecka** – povolebnú situáciu Cyprus vníma ako priestor reštartovať rokovania k **riešeniu cyperského problému** (privítali by aj vymenovanie vyslanca EÚ). Lídri poverili Európsku komisiu a Vysokého predstaviteľa vypracovaním správy o stave vzájomných vzťahov EÚ s Tureckom.

V diskusii k **ekonomike** lídri zdôraznili elementy **konkurencieschopnosti, budovania jednotného trhu či rozvoja nových technológií**. V nadväznosti na februárovú a marcovú diskusiu lídri vyhodnotili pokrok v otázkach konkurencieschopnosti a prijali závery s výzvami na ďalšiu prácu vo viacerých oblastiach (o. i. zákon o priemysle s nulovou čistou bilanciou emisií, Zákon o kritických surovinách, umelá inteligencia, farmaceutický balík).

3. HLAVNÉ VÝSLEDKY

Hlavným výsledkom zasadnutia Európskej rady sú prijaté **závery Európskej rady**, ktorých plné znenie tvorí prílohu tohto materiálu. V téme migrácie boli vzhľadom na nedosiahnutie konsenzu na znení záverov prijaté **závery predsedu Európskej rady k vonkajším aspektom migrácie**, ktoré tiež tvoria prílohu tohto materiálu. Ich **najdôležitejšie odkazy** možno zhrnúť nasledovne:

Ukrajina

- Európska rada **odsúdila útočnú vojnu Ruska proti Ukrajine** a potvrdila **podporu nezávislosti, zvrchovanosti a územnej celistvosti Ukrajiny** v rámci jej medzinárodne uznaných hraníc. Potvrdila odhodlanie Ukrajine a jej obyvateľom **naďalej poskytovať finančnú, hospodársku, humanitárnu, vojenskú a diplomatickú podporu, a to tak dlho, ako to bude potrebné**.
- Európska rada potvrdila **pripravenosť EÚ poskytovať Ukrajine udržateľnú vojenskú podporu** tak dlho, ako to bude potrebné, prostredníctvom **vojenskej pomocnej misie EÚ a Európskeho mierového nástroja**. Európska rada **zhodnotila pokrok** dosiahnutý pri dodávaní a spoločnom **obstarávaní jedného milióna delostreleckých nábojov a riadených striel pre Ukrajinu**.
- Európska únia a členské štáty vyjadrili **pripravenosť prispieť spolu s partnermi k budúcim bezpečnostným záväzkom voči Ukrajine**, ktoré Ukrajine pomôžu brániť sa v dlhodobom horizonte, odrádzať od aktov agresie a odolávať snahám o destabilizáciu.
- Európska rada **odsúdila úmyselné zničenie priehrady pri vodnej elektrárni Kachovka**, ktoré má devastačné následky a predstavuje riziko pre bezpečnosť a ochranu Záporožskej jadrovej elektrárne. Európska únia a jej členské štáty vyjadrili pripravenosť poskytnúť Ukrajine **podporu aj nad rámec núdzovej pomoci poskytovanej prostredníctvom mechanizmu Únie v oblasti civilnej ochrany**. Európska únia v plnej miere podporila úsilie **Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu zameranú na posilnenie jadrovej bezpečnosti a ochrany na Ukrajine**.
- Európska únia a jej členské štáty potvrdili záujem zintenzívniť diplomatické úsilie s cieľom získať **čo najširšiu medzinárodnú podporu pre ciele mierového plánu Ukrajiny**, a to aj prostredníctvom **nadchádzajúceho svetového mierového samitu**.
- Európska rada zdôraznila potrebu spolu s partnermi **zabezpečiť pre Ukrajinu stabilnú, predvídateľnú a udržateľnú finančnú podporu na nadchádzajúce roky**. Vyzvala **Európsku investičnú banku**, aby v úzkej spolupráci s Komisiou a medzinárodnými finančnými inštitúciami **zintenzívnila svoju podporu Ukrajiny v oblasti infraštruktúry**.
- Európska únia potvrdila svoje odhodlanie podporovať **obnovu a rekonštrukciu Ukrajiny**, a to aj v oblastiach **psychosociálnej rehabilitácie a pomoci pri odminovaní**. Európska rada zhodnotila stav práce **v oblasti využitia imobilizovaných aktív Ruska** a vyzvala Radu, vysokého predstaviteľa a Komisiu na pokrok v súlade s právom EÚ a medzinárodným právom a v koordinácii s partnermi.

- Európska únia potvrdila odhodlanie **zabezpečiť vyvodenie plnej zodpovednosti Ruska za jeho útočnú vojnu voči Ukrajine**. Privítala **pripravenosť Medzinárodného centra pre stíhanie zločinu agresie voči Ukrajine (ICPA) začať svoju podpornú činnosť**. Zhodnotila **úsilie o zriadenie tribunálu na stíhanie zločinu agresie voči Ukrajine vrátane práce vykonanej v hlavnej skupine a vyzvala na jej pokračovanie**. Privítala **prijatie Ľubľansko-Haagskeho dohovoru** a vyzvala všetky krajiny, aby sa čo najskôr stali zmluvnými stranami tohto dohovoru. Privítala zriadenie **Registra škôd spôsobených agresiou Ruskej federácie voči Ukrajine** pod záštitou Rady Európy a vyzvala na pokračovanie v práci.
- Európska rada odsúdila **nezákonnú deportáciu a presun ukrajinských detí a iných civilných osôb do Ruska a Bieloruska**. Vyzvala Ruskú federáciu a Bielorusko na zabezpečenie ich bezpečného návratu.
- Európska rada diskutovala **o krokoch na zvyšovanie tlaku na Rusko** prostredníctvom sankcií, ich úplného a účinného vykonávania a predchádzania ich obchádzaniu. **Privítala prijatie 11. balíka sankcií**. Vyzvala na urýchlené dokončenie práce na **navrhovanej smernici o aproximácii trestných činov a sankcií za porušenie reštriktívnych opatrení Únie**.
- Európska rada odsúdila pokračujúcu vojenskú podporu útočnej vojny Ruska zo strany **Iránu a Bieloruska**.
- Európska rada ocenila úsilie Ukrajiny **splniť požadované podmienky v rámci jej procesu pristúpenia k EÚ**. Vyzvala Ukrajinu pokračovať v reformných snahách a potvrdila záujem úzko spolupracovať a podporovať jej úsilie o úplné splnenie všetkých podmienok.
- Európska únia potvrdila odhodlanie **podporovať Moldavskú republiku** pri riešení výziev, ktorým čelí v dôsledku ruskej agresie voči Ukrajine. Ocenila jej **odhodlanie splniť požadované podmienky v rámci jej procesu pristúpenia k EÚ**, privítala nedávno predložený podporný balík a začatie civilnej partnerskej misie EÚ a **vyjadrila uznanie za úspešnú organizáciu druhého samitu Európskeho politického spoločenstva**.
- Európska rada vzala na vedomie kroky, ktoré nedávno prijali gruzínske orgány a potvrdila **záujem naďalej úzko spolupracovať s Gruzínskom s cieľom podporovať ho pri plnení podmienok potrebných na dosiahnutie pokroku na jeho európskej ceste**.
- Európska rada **vyzvala na urýchlené a úplné obnovenie fungovania Čiernomorskej iniciatívy pre obilniny**.
- Európska únia potvrdila **svoj záväzok zvýšiť podporu pre vysídlené osoby tak na Ukrajine, ako aj v Európskej únii**, a to aj prostredníctvom **primeranej a flexibilnej finančnej pomoci členským štátom, ktoré znášajú najväčšie bremeno spojené s nákladmi na lekársku starostlivosť, vzdelávanie a živobytie utečencov**.

Hospodárstvo

- Európska rada si vymenila **názory na súčasnú hospodársku situáciu**.
- Európska rada **zhodnotila pokrok pri posilňovaní dlhodobej konkurencieschopnosti a produktivity so zameraním na prehlbovanie jednotného trhu, pri súčasnom posilnení priemyselnej politiky a znižovaní strategických závislostí, najmä v najcitlivejších oblastiach**.
- Európska rada pripomínajúc svoje závery z marca 2023 v snahe o **urýchlenie prechodu Únie na zelené a digitálne hospodárstvo**:

- vyzvala na **urýchlenie práce na návrhoch aktu o emisne neutrálnom priemysle a aktu o kritických surovinách** s cieľom dosiahnuť dohodu do konca súčasného legislatívneho cyklu, a vyzvala na pokrok v práci na **rozvoji strategických technológií a posilnení ich hodnotových reťazcov**;
 - vyzvala na urýchlené dokončenie práce **na akte o umelej inteligencii**;
 - vyzvala Komisiu, aby navrhla iniciatívu na **zabezpečenie dostatočnej výroby a dostupnosti najkritickejších liekov** a ich zložiek v Európe a diverzifikáciu medzinárodných dodávateľských reťazcov a vyzvala na pokrok v práci na **navrhovanej reforme farmaceutických právnych predpisov**;
 - privítala nadobudnutie platnosti **Dohody o Jednotnom patentovom súde** pre zúčastnené členské štáty a začatie fungovania **jednotného patentu**, čo pomôže posilniť inováciu a konkurencieschopnosť;
 - očakáva prvé preskúmanie **pokroku pri zvyšovaní konkurencieschopnosti Únie a zvyšovaní produktivity a rastu** na svojom zasadnutí v marci 2024;
 - vyzvala na predloženie **nezávislej správy o budúcnosti jednotného trhu** na zasadnutí v marci 2024;
 - vyzvala Komisiu, na predloženie súboru nástrojov na riešenie **demografických výziev**.
- Komisia **informovala o rokovaní so Spojenými štátmi o protiinflačnej legislatíve (IRA)**. Európska rada vyzvala Komisiu, aby **posúdila vplyv tejto legislatívy na investície a účinnosť opatrení**, ktoré v tejto súvislosti prijala Európska únia a jej členské štáty, a aby pokračovala vo svojej práci na monitorovaní a zlepšovaní investičných podmienok.
 - Európska rada zdôraznila **potrebu posilnenia odolnosti a bezpečnosti hospodárstva Únie** s cieľom globálne chrániť záujmy Únie a zároveň zachovať otvorené hospodárstvo.
 - Európska rada **rokovala o integrovaných odporúčaniach pre jednotlivé krajiny** v znení, ktoré prerokovala Rada, čo umožňuje uzavrieť európsky semester 2023.
 - Európska rada vyzvala Radu, aby pokročila v práci na **preskúmaní hospodárskeho riadenia** s cieľom ukončiť legislatívnu prácu v roku 2023.
 - Európska rada vzala na vedomie navrhovaných **revíziu viacročného finančného rámca**.

Bezpečnosť a obrana

- Európska rada zhodnotila pokrok v plnení svojich **predchádzajúcich záverov, Vyhlásenia z Versailles z marca 2022 a Strategického kompasu**.
- Európska rada pripomenula **potrebu posilnenia technologickej a priemyselnej základne európskeho obranného sektora** a zvýšenia jej inovatívnosti, konkurencieschopnosti a odolnosti s cieľom dlhodobej strategickej schopnosti Európy prevziať väčšiu zodpovednosť za vlastnú obranu.
- Európska rada:
 - vyzvala na pokrok v práci v oblastiach zameraných na zabezpečenie **dodávky a spoločného obstarávania munície a riadených striel**, najmä v práci na **akte na podporu výroby munície (ASAP)** v záujme jeho urýchleného prijatia;
 - privítala dosiahnutie **dohody o akte o posilnení európskeho obranného priemyslu prostredníctvom spoločného obstarávania (EDIRPA)**;

- vyzvala Komisiu, aby predložila **návrh európskeho investičného programu v oblasti obrany**.
- Európska rada privítala rozhodnutie **navýšiť finančný strop Európskeho mierového nástroja** o 3,5 miliardy EUR s **cieľom zachovať globálny geografický rozsah jeho pôsobnosti**, naďalej poskytovať vojenskú podporu Ukrajine a zachovať schopnosť Únie predchádzať krízam a konfliktom.
- Európska rada **privítala pokrok vo vykonávaní Strategického kompasu** v oblasti kybernetickej bezpečnosti a obrany, hybridných hrozieb, vojenskej mobility, vesmíru a námornej bezpečnosti. Privítala nedávne schválenie nového **Paktu o civilnej Spoločnej obrannej a bezpečnostnej politike**.
- Európska rada privítala prácu na **politike kybernetickej obrany EÚ** s cieľom posilniť schopnosť predchádzať kybernetickým útokom.

Vonkajšie aspekty migrácie (závery Predsedu Európskej rady)

- Predseda Európskej rady konštatoval, že Európska únia je naďalej **odhodlaná rozložiť obchodný model obchodníkov s ľuďmi a prevádzачských sietí vrátane instrumentalizácie migrantov a riešiť základné príčiny neregulárnej migrácie**.
- Predsedníctvo Rady a Komisia informovali Európsku radu o pokroku **vo vykonávaní jej záverov z februára 2023 so zameraním na vonkajšie aspekty migrácie** a mechanizmy ich financovania. V nadväznosti na nedávny list Komisie sa zintenzívni práca vo všetkých **oblastiach činnosti na všetkých migračných trasách** v súlade s medzinárodným právom.
- Rada a Komisia **budú naďalej pozorne monitorovať a zabezpečovať vykonávanie záverov Európskej rady a podávať príslušné správy**. Komisia bude pokračovať v práci na prvkoch uvedených v jej liste **vrátane mobilizácie existujúcich finančných prostriedkov EÚ na podporu dočasnej ochrany**.
- Bolo vzaté na vedomie **vyhlásenie Poľska a Maďarska**, že v kontexte **prebiehajúcej práce na pakte o migrácii a azyle** v súlade s predchádzajúcimi závermi Európskej rady z decembra 2016, júna 2018 a júna 2019 **je potrebné dosiahnuť konsenzus o účinnej migračnej a azylovej politike**, v kontexte solidárnych opatrení by **premiestňovanie a presídľovanie malo byť dobrovoľné** a všetky formy solidarity by sa mali považovať za rovnako platné a nemali by slúžiť ako **potenciálny stimulačný faktor neregulárnej migrácie**.

Čína

- Európska rada **pokračovala v strategickej diskusii o vzťahoch EÚ s Čínou** a potvrdila mnohostranný politický prístup EÚ k Číne, v rámci ktorého je Čína súčasne **partnerom, konkurentom a systémovým rivalom**. Napriek rozdielnym politickým a hospodárskym systémom majú Európska únia a Čína **spoločný záujem na udržiavaní konštruktívnych a stabilných vzťahov** zakotvených v dodržiavaní medzinárodného poriadku založeného na pravidlách, vyváženej angažovanosti a reciprocite.
- Európska únia **potvrdila záujem naďalej spolupracovať s Čínou s cieľom riešiť globálne výzvy** a vyzvala Čínu, aby prijala **ambicióznejšie opatrenia** v oblasti **zmeny klímy a biodiverzity**, v zdravotnej oblasti, **potravinovej bezpečnosti**, znižovania rizika katastrof a humanitárnej pomoci.

- Európska únia bude **pokračovať v znižovaní kritických závislostí, odstraňovaní slabých miest vo svojich dodávateľských reťazcoch, znižovaní rizika a diverzifikovaní tam, kde je to potrebné a vhodné.**
- Európska rada **vyzvala Čínu, aby ako stály člen Bezpečnostnej rady OSN, vyvíjala tlak na Rusko na zastavenie útočnej vojny** a bezpodmienečne stiahlo svoje jednotky z Ukrajiny.
- Európska únia **vyjadrila znepokojenie z narastajúceho napätia v Taiwanskom prielive.** Európska rada je proti akýmkoľvek jednostranným pokusom o zmenu súčasného stavu násilím alebo nátlakom. Potvrdila dôslednú úijnú „politikú jednej Číny“.
- Európska rada **privítala obnovenie dialógu o ľudských právach s Čínou.** Potvrdila svoje **obavy v súvislosti s nútenou prácou, so zaobchádzaním s obhajcami ľudských práv a osobami patriacimi k menšinám, situáciou v Tibete a Sin-t'iangu,** ako aj s plnením predchádzajúcich záväzkov Číny týkajúcich sa **Hongkongu.**

Vonkajšie vzťahy

- Európska rada rokovala o **prípravách na samit EÚ – CELAC,** ktorý bude príležitosťou na obnovenie a posilnenie partnerstva a na dosiahnutie dohody na pozitívnom programe orientovanom na budúcnosť. Zdôraznila **dôležitosť spoločne riešiť globálnu klimatickú a environmentálnu krízu,** prehlbujúce sa nerovnosti, príležitosti spojené s **digitálnou transformáciou a potrebu diverzifikácie dodávateľských reťazcov,** ako aj **hrozby pre globálnu bezpečnosť.**
- Európska rada viedla **strategickú diskusiu o vzťahoch Európskej únie s jej partnermi v južnom susedstve.** Privítala prácu na komplexnom balíku opatrení v rámci partnerstva s **Tuniskom,** zameraného na **hospodársky rozvoj, investície a obchod, prechod na zelenú energiu, migráciu a medzil'udské kontakty,** a podporila **obnovenie politického dialógu** v kontexte dohody o pridružení medzi EÚ a Tuniskom. Zdôraznila význam rozvoja podobných strategických partnerstiev medzi Európskou úniou a partnermi v regióne.
- Európska rada **zdôraznila svoj záväzok voči perspektíve členstva západného Balkánu v EÚ** a svoju podporu urýchlenia prístupového procesu založeného na uskutočňovaní reforiem.
- Európska rada **odsúdila nedávne násilné incidenty na severe Kosova** a vyzvala na **okamžitú deeskaláciu situácie.** Zdôraznila **potrebu pokračovania dialógu** sprostredkúvaného EÚ pod vedením vysokého predstaviteľa, a **rýchle vykonávanie Dohody o ceste k normalizácii vzťahov.** To zahŕňa zriadenie združenia/spoločenstva obcí s väčšinovým srbským obyvateľstvom.
- Európska rada podporila **posilnenie prítomnosti Africkej únie na medzinárodných fórach,** najmä v skupine G20.

Východné Stredozemie

- Európska rada potvrdila svoj **záujem na komplexnom riešení cyperského problému v rámci OSN,** v súlade s príslušnými rezolúciami BR OSN a so zásadami, na ktorých je založená EÚ. Vyzvala na urýchlené obnovenie rokovaní a potvrdila svoju pripravenosť zohrávať aktívnu úlohu pri podpore všetkých fáz procesu pod vedením OSN .
- Európska rada vyzvala vysokého predstaviteľa a Komisiu, vzhľadom na nedávne voľby v Turecku, na **predloženie správy o aktuálnom stave vzťahov medzi EÚ a Tureckom.**

Iné body

- Európska rada zdôraznila význam posilnenia odolnosti v strategických oblastiach zohľadňujúceho všetky riziká využitím príslušných mechanizmov vrátane mechanizmu Únie v oblasti civilnej ochrany.

4. ODPORÚČANIA A ĎALŠIE KROKY

V nadväznosti na výsledky zasadnutia Európskej rady sú sformulované nasledovné odporúčania pre vnútroštátnu úroveň:

Ukrajina

- Podporovať snahy čo najskôr skončiť vojenskú agresiu Ruska na Ukrajine s dôrazom na mierovú iniciatívu prezidenta Ukrajiny dosiahnuť spravodlivý a trvalý mier.
- Pokračovať vo všestrannej podpore Ukrajiny (politickej, hospodárskej, finančnej a humanitárnej) vrátane poskytovania potrebnej vojenskej pomoci - vojenskej výzbroje a výstroja.
- Nadalej sa zasadzovať za aktívne využívanie Európskeho mierového nástroja (EPF) na podporu obranných kapacít ozbrojených síl Ukrajiny.
- Pomáhať pri obnove energetickej siete a ďalšej kritickej infraštruktúry Ukrajiny, ktoré sú stále cieľom systematických útokov zo strany Ruska.
- Presadzovať, aby rekonštrukcia Ukrajiny bola prepojená s investíciami, implementáciou reforiem a expertnou pomocou aj s využitím finančných nástrojov EÚ s ohľadom na jej eurointegračné ambície.
- Podporovať úsilie Ukrajiny a Moldavska čo najskôr začať prístupové rokovania o členstve v EÚ po splnení stanovených podmienok. Podporovať kroky Gruzínska smerujúce k splneniu podmienok na získanie statusu kandidátskej krajiny EÚ.
- Zintenzívniť úsilie o účinné vykonávanie reštriktívnych opatrení Európskej únie voči Rusku na národnej úrovni a celkovo podporovať zamedzovanie obchádzania sankcií EÚ.
- Podporovať vyšetrovania vedené prokurátorom Medzinárodného trestného súdu ako aj úsilie o vytvorenie vhodného mechanizmu pre stíhanie zločinu agresie.
- Po vykonaní potrebnej analýzy iniciovať (s Ministerstvom spravodlivosti SR ako gestorom) vnútroštátny schvaľovací proces vo vzťahu k Lubľansko-haagskemu dohovoru tak, aby tento mohol byť podpísaný na podpisovej slávnosti v Haagu, ktorá sa má uskutočniť vo februári 2024.
- Nadalej sa zasadzovať za využitie zmrazených aktív Ruskej federácie na povojnovú obnovu Ukrajiny v súlade s právom EÚ a medzinárodným právom a v koordinácii s partnermi.
- V rámci rokovaní o revízii Viacročného finančného rámca EÚ 2021 – 2027 podporovať zabezpečenie stabilného a predvídateľného financovania najnaliehavejších potrieb Ukrajiny do roku 2027 formou kombinácie grantov, úverov a záruk a ich prepojenia s vykonávaním reforiem a investícií.

Hospodárstvo

- SR podporila výzvu na prípravu Správy na vysokej úrovni o budúcnosti jednotného trhu, ktorá bude predložená zasadnutiu Európskej rady v marci 2024. Závery Európskej rady v tomto kontexte vyzývajú predsedníctva Rady a Európsku komisiu, aby v tejto práci

pokračovali po konzultácii s členskými štátmi. Odporúčame preto **prípravu národnej pozície** identifikujúcej záujmy SR pri definovaní a formovaní budúcej podoby jednotného trhu.

- Vypracovať **predbežné stanovisko SR** identifikujúce kľúčové prvky rámcovej pozície SR k rokovaniam o strednodobej **revízii Viacročného finančného rámca EÚ 2021 - 2027**.

Bezpečnosť a obrana

- Naďalej **podporovať rozvoj a posilňovanie európskeho obranného priemyslu**, v úzkej koordinácii medzi EÚ a NATO, s cieľom zvýšiť jeho konkurencieschopnosť a odolnosť. Takáto podpora prispeje k zvýšenej obranyschopnosti členských štátov EÚ a posilní európsky pilier NATO.
- Naďalej sa **zasadzovať za čo najskoršie dokončenie prác na legislatívnych návrhoch ASAP** (Nariadenie o podpore výroby munície) **a EDIRPA** (Nástroj na posilnenie európskeho obranného priemyslu prostredníctvom spoločného obstarávania) **a ich efektívnu a rýchlu implementáciu**.
- Pokračovať v **implementovaní cieľov stanovených v Strategickom kompase**, ako aj **v novoprijatom Civilnom kompakte**.
- Presadzovať **urýchlené implementovanie rozhodnutia o navýšení finančného rámca Európskeho mierového nástroja o 3.5 miliardy EUR** s cieľom – popri zachovaní jeho globálneho geografického charakteru – pokračovať v poskytovaní vojenskej pomoci Ukrajine, budovaní vlastných kapacít Ukrajiny a ďalších partnerov prostredníctvom výcvikových misií EÚ.

Externé aspekty migrácie (odporúčania k záverom predsedu Európskej rady)

- Naďalej **podporovať budovanie užších partnerstiev** so zdrojovými a tranzitnými krajinami na všetkých migračných trasách, s osobitným dôrazom na západobalkánsku migračnú trasu. V tejto súvislosti **posilňovať koordináciu s tretími krajinami** v boji proti nelegálnemu prevádzacstvu, obchodovaniu s ľuďmi a proti instrumentalizácii migrantov ako aj pri urgentnom zvýšení efektivity **návratovej politiky**.
- Podporiť pravidelný **monitoring aktivít a informovanie o dosiahnutom pokroku** členských štátov a európskych inštitúcií v oblasti migrácie, ochrany vonkajších hraníc a azylu.

Čína

- Podporovať **snahy EÚ o konštruktívne a stabilné vzťahy s Čínou**, založené na rešpektovaní pravidiel medzinárodného poriadku, rovnovážnej angažovanosti a reciprocity s cieľom riešenia globálnych výziev.
- Pokračovať v podpore **rebalansovania obchodného a ekonomického partnerstva s Čínou**, redukovania kritickej závislosti a zraniteľnosti a zníženia rizika a diverzifikácie **v oblastiach, v ktorých je to pre SR potrebné**.
- V rámci politiky jednej Číny **pripájať sa k odmietaniu jednostranných pokusov zmeniť status quo v Taiwanskej úžine** prostredníctvom sily alebo nátlaku.

Vonkajšie vzťahy

- **Pokračovať v príprave účasti SR na samite EÚ a CELAC** (Spoločenstvo štátov Latinskej Ameriky a Karibiku), ktorý sa uskutoční v dňoch 17. a 18. júla 2023 v Bruseli.

- Identifikovať kľúčové zahraničnopolitické priority SR v regióne Latinskej Ameriky a Karibiku, a perspektívy ďalšieho prehĺbenia vzťahov s regiónom s cieľom posilnenia obchodnej výmeny a vzájomných investícií.
- V kontexte ruskej invázie na Ukrajinu klásť osobitný dôraz na povzbudenie krajín Latinskej Ameriky a Karibiku k aktívnejšiemu zapojeniu sa do obhajoby medzinárodného poriadku založeného na pravidlách s cieľom ochrany mieru a stability.
- Podporovať politiku rozširovania EÚ a pokračovania prístupového procesu krajín západného Balkánu s perspektívou členstva v EÚ po splnení stanovených podmienok.
- Podporovať dialóg medzi Belehradom a Prištinou pod vedením EÚ, ktorý je jediným mierovým prostriedkom riešenia aktuálne napätej situácie v severnom Kosove. Z hľadiska pokroku v normalizácii vzťahov je dôležité, aby Belehrad a Priština realizovali záväzky vyplývajúce z predchádzajúcich kôl dialógu, medzi ktoré patrí aj zriadenie Združenia srbských samospráv v Kosove.

Východné Stredozemie

- Podporovať úsilie o ucelené riešenie Cyperskej otázky pokračovaním diplomatickej angažovanosti v podpore bikomunitného dialógu na Cypre a vojenskou účasťou SR v mierovej misii OSN (UNFICYP).